

UITSPRAAK KLACHTENCOMMISSIE WVGGZ
01 augustus 2025 (mondelinge uitspraak 30 juli 2025)

Klager: Dhr. XXXXXXXXX, geboren op XXXXXXXXX, verblijf houdend in Vincent van Gogh, locatie XXXXXXXXX.

Klager wordt ondersteund door dhr. XXXXXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon (pvp)

Aangeklaagde: Mw. drs. XXXXXXXXX, psychiater

Zitting: 30 juli 2025 te Venray

Klachtnummer: 25.069

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klachten:
Klager heeft bezwaar tegen de opname
Klager is het niet eens met de beslissing tot verplichte medicatie

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) is bevoegd van de klacht kennis te nemen op grond van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 23 juli 2025 heeft de commissie de klacht van klager ontvangen. Klager heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 24 juli 2025 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klager in kennis gesteld.
- Klager heeft een schorsingsverzoek ingediend, zie punt 2.3.
- Op 25 juli 2025 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 30 juli 2025.
- De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft op 28 juli 2025 een schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 30 juli 2025 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de vastgestelde beslissing, zie punt 7, aan klager, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (per e-mail of telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

2.3. Schorsingsverzoek

Klager heeft bij zijn klachtmelding tevens een schorsingsverzoek betreffende het toedienen van de medicatie ingediend in het kader van het verlenen van verplichte zorg, zoals bedoeld onder punt 1, zie hierboven.

De psychiater heeft de voorzitter telefonisch meegedeeld dat er medisch zwaarwegende redenen zijn om de verplichte zorg in de vorm van het toedienen van de medicatie niet op te schorten tot en met de hoorzitting. Het schorsingsverzoek is door de voorzitter afgewezen.

De beslissing is aan alle betrokkenen meegedeeld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klager is geboren op XXXXXXXX. Klager is gediagnosticeerd met bipolaire-stemmingsstoornissen, waarbij nu sprake is van een manisch psychotische ontregeling, met name van manische symptomen waarbij door het grootheidsgedachte primair gedacht wordt aan een manische ontregeling. Klager veroorzaakt veel overlast in de buurt waarbij hij agressie over zichzelf en andere oproept. Ook is klager eerder verbaal dreigend het gemeentekantoor van XXXXXXXX binnengelopen waarbij hij heeft bedreigd 'jullie koppen eraf te schieten'.

Op 9 juli 2025 wordt klager met een crisismaatregel opgenomen vanwege verward, geïrriteerd, luidruchtig, verbaal dreigend en fysiek dreigend gedrag. Het onmiddellijk ernstig nadeel bestaat uit ernstige zelfverwaarlozing en agressie en forse agitatie naar anderen vanuit zijn ontremming.

Op 14 juli 2025 wordt de beslissingsbrief aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de verlengde crisismaatregel.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brief van 9 en 23 juli 2025 dat hij besloten heeft om klager verplichte zorg te geven. De verplichte zorg wordt aan klager gegeven, omdat het uitstellen daarvan niet langer verantwoord is voor hem of zijn omgeving.

De zorgverantwoordelijke stelt dat een opname nodig is om het dreigend ernstig nadeel, te weten agressie naar anderen en zichzelf, af te wenden. Om klager op de afdeling veilig te kunnen verplegen en om zijn toestandbeeld te doen verbeteren en daarmee het nadeel af te wenden is medicatie nodig. Wanneer hij orale medicatie weigert is in de huidige crisissituatie i.m. medicatie nodig.

De zorgverantwoordelijke vindt dat klager op dit moment niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen ten aanzien van de verplichte zorg die zij zal krijgen. Klager is ernstig manisch-psychotisch ontregeld en het lukt niet met hem over de mogelijkheden voor zorg te overleggen.

De zorgverantwoordelijke vindt dat hij de voorkeuren van klager voor verplichte zorg niet kan volgen. Door het volgen van zijn voorkeuren ontstaat wel een groot risico op ernstig nadeel. Klager wil niet opgenomen worden noch medicatie gebruiken. Gezien de acute ernstige situatie waarbij klager agressie uit richting derden en het gemeentekantoor verbaal dreigend is binnengelopen om daar vervolgens doodsb bedreigingen te uiten, is zorg echter wel nodig om het acute ernstig nadeel af te wenden.

4. Toelichting van klager

Klager heeft ter zitting een toelichting op zijn klacht gegeven; deze wordt hieronder samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klager gaat, antwoordt hij dat het goed met hem gaat. Wel geeft hij aan dat hij het vervelend vindt om in de instelling te verblijven. Klager zegt dat hij thuis is “gekidnapt” door de politie. Hij verklaart bang te zijn voor de politie en voor Vincent van Gogh. Klager vertelt dat hij zich in het verleden vrijwillig heeft gemeld bij Vincent van Gogh, maar dat hij toen niet de hulp heeft gekregen die hij op dat moment nodig had. Volgens klager is hij daar slecht behandeld. Zo mocht hij op de XXXXXXXX niet over zijn problemen praten en is hem in het verleden een depot toegediend zonder dat hij daarvan op de hoogte was. Klager geeft aan dat hij hierdoor erg bang is geworden voor Vincent van Gogh.

Gevraagd naar de medicatie zegt klager dat hij medicatie nodig heeft, maar dat hij hierover geen uitleg heeft gekregen. Hij weet daarom niet welke medicatie hij krijgt toegediend en kan ook niet beoordelen of hij mogelijk allergisch is. Volgens klager is de voorbereiding van de verplichte zorg niet goed verlopen. Klager vertelt dat hij op dit moment in gesprek is met zijn psychiater om te kijken of hij andere medicatie kan krijgen. Hij geeft aan tevreden te zijn over de huidige medicatie en is zich ervan bewust dat hij medicatie nodig heeft. Klager zegt dat hij sinds zijn opname op 9 juli jl. geen depot meer heeft gekregen. Wel vindt hij het vervelend dat hij tijdens de opname medicatie moest innemen zonder uitleg.

Voorts verklaart klager dat hij tijdens zijn opname in XXXXXXXX respectloos is behandeld door aangeklaagde. Volgens klager heeft aangeklaagde hem niet te woord gestaan. Hij geeft aan dat hij, vanwege een eerdere vrijwillige opname, erg is geschrokken van Vincent van Gogh. Klager heeft verzocht om overplaatsing naar XXXXXXXX, omdat dit dichterbij zijn huis is. Dan kan hij zijn planten water blijven geven. In XXXXXXXX had hij naar eigen zeggen weinig aan zijn vrijheden.

Klager zegt dat hij liever thuis is en in vrijheid wil leven. Hij geeft aan dat hij op 4 augustus a.s. naar huis mag, omdat dan de voortgezette crisismaatregel afloopt. Klager zegt dat hij graag zijn werk weer wil oppakken. Hij heeft een huisarts thuis bij wie hij terecht kan en familie die hem kan ondersteunen.

Gevraagd of klager alles heeft kunnen zeggen wat hij heeft willen zeggen en of er goed naar hem is geluisterd, antwoordt hij dat hij geleerd heeft van zijn fouten, niet meer naar de burens te zullen gaan en hoopt dat hij snel naar huis mag.

De patiëntenvertrouwenspersoon (pvp) geeft aan dat klager tijdens zijn opname in XXXXXXXX geen goede uitleg heeft gekregen. Volgens de pvp kon klager op het moment van opname niet goed luisteren, gezien zijn psychiatrische toestand. De pvp stelt dat de motivering op de aan klager uitgereikte beslissing tot het verlenen van verplichte zorg (formulier 8.9) onvoldoende was. Het was voor klager prettig geweest als hij dit goed had kunnen nalezen.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Aangeklaagde heeft ter zitting een toelichting gegeven op haar handelen ten aanzien van klager; deze wordt hieronder samengevat en zakelijk weergegeven.

Aangeklaagde verklaart dat zij met klager aan tafel heeft gezeten, maar dat klager op dat moment erg ontregeld binnenkwam. Volgens haar had klager grootheidswanen en kon hij niet goed luisteren naar wat zij hem probeerde uit te leggen.

Aangeklaagde stelt klager niet respectloos te hebben behandeld en geeft aan haar best te hebben gedaan om klager zo goed mogelijk te helpen. Zij verklaart dat zij alle informatie naar haar weten goed heeft uitgelegd, maar dat dit mogelijk niet is aangekomen vanwege de psychiatrische toestand van klager op dat moment.

Aangeklaagde geeft aan dat zij klager regelmatig heeft gezien tijdens zijn opname in XXXXXXXX. Zij zegt dat klager na het innemen van de medicatie rustiger werd, maar dat er nog geen sprake was van volledig herstel. Klager heeft tijdens zijn opname een gesprek gehad met de patiëntenvertrouwenspersoon, waarbij hij een verzoek tot overplaatsing heeft gedaan. Aangeklaagde verklaart dat dit verzoek direct in gang is gezet.

Tot slot geeft aangeklaagde aan het vervelend te vinden dat klager niet tevreden is over de zorg die hij in XXXXXXXX heeft ontvangen. Zij benadrukt dat zij klager zo goed mogelijk heeft willen ondersteunen en zegt blij te zijn te zien dat het inmiddels beter met hem gaat.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en de informatie van wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

Ten aanzien van de klachtonderdelen opname en medicatie

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechtbank op 14 juli 2025 genomen verlengde crisismaatregel, en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvggz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:
zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvggz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrief van 9 en 23 juli 2025 stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld. Hoewel de PVP heeft gesteld dat de motivering op formulier 8.9 beperkt was, stelt de commissie vast dat op basis van de overlegmomenten en de schriftelijke beslissingen van 9 en 23 juli voldoende informatie is verstrekt om te voldoen aan art. 8:9 Wvggz.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 9 en 23 juli 2025 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klager en hem onderzocht. Hij heeft diezelfde dagen overleg met klager gehad over de voorgenomen beslissing ten aanzien van de verplichte zorg. De beslissing is op 9 en 23 juli 2025 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klager een afschrift van de beslissing gegeven en hem op diezelfde dagen schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De commissie stelt vast dat, hoewel overleg met klager heeft plaatsgevonden in het kader van art. 8:9 Wvvgg, dit slechts in beperkte mate mogelijk was vanwege de psychotische ontregeling van klager. De commissie acht dit in de gegeven omstandigheden aanvaardbaar

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrief van 9 en 23 juli 2025 blijkt dat klager bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

Klager heeft hier tegenovergesteld dat bij hem geen sprake is van een psychische stoornis, althans dat hij niet manisch psychotisch is. De commissie heeft daarom allereerst na te gaan of er sprake is van een stoornis van de geestvermogens zoals bedoeld in de Wvvgg.

De commissie stelt vast dat de rechtbank op 14 juli 2025 een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel heeft verleend en dat de rechtbank in zijn beschikking kennelijk tot de overtuiging is gekomen dat er bij klager sprake is van een geestelijke stoornis in de zin van de Wvvgg.

Verder stelt de commissie vast dat klager bij de beoordeling door de rechtbank van het verzoek tot het verlenen van een machtiging tot voortzetting van een crisismaatregel niet om een second opinion heeft verzocht; althans dit is de commissie niet gebleken.

De commissie ziet, gelet op het bovenstaande en op de presentatie van klager ter zitting, geen redenen om aan de beoordeling ter zake te twijfelen en is daarom van oordeel dat voldoende aannemelijk is dat er bij klager sprake is van een geestelijke stoornis, zoals bedoeld in art. 3:1 jo. art. 7:1 Wvvgg.

De commissie acht dat met wat op de zitting naar voren is gebracht en de schriftelijke reactie van aangeklaagde voldoende aannemelijk is gemaakt dat zonder het opnemen in een accommodatie en het toedienen van medicatie een zodanig psychotisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klager ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgg.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klager, voortvloeiend uit zijn psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg leidt tot ernstig nadeel. Klager was in het begin van de opname manisch en in contact is hij ontremd, chaotisch en intimiderend. Klager heeft verbaal dreigende uitingen gedaan bij het gemeentekantoor waarbij hij doodsb bedreigingen heeft geuit. Daarnaast heeft klager bij binnenkomst last van grootheidswanen waarbij klager meent dat hij God is en ook geen advocaat nodig heeft, aangezien hij zichzelf kan verdedigen.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg in de vorm van het opnemen in een accommodatie en het toedienen van medicatie doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie verklaart de klacht met betrekking tot het opnemen in een accommodatie en het toedienen van medicatie: **ongegrond**.

7. Beslissing

De commissie verklaart alle klachtonderdelen **ongegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. XXXXXXXXX, voorzitter,
Dhr. Drs. XXXXXXXXX, psychiater,
Dhr. XXXXXXXXX, algemeen lid.

In aanwezigheid van mw. XXXXXXXXX, ambtelijk secretaris Vincent van Gogh (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.

Deze uitspraak zal in kopie worden gestuurd naar:

- Dhr.. XXXXXXXXX, klager,
- Mw. XXXXXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon
- Mr. XXXXXXXXX, advocaat,
- Mw. drs. XXXXXXXXX, psychiater, aangeklaagde,
- Raad van Bestuur Vincent van Gogh,
- Dhr. XXXXXXXXX, Geneesheer-directeur,
- Directie Vincent van Gogh,
- Mw. Mr. XXXXXXXXX, vicevoorzitter klachtencommissie,
- Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.